Advokaten Agneta

Agneta Gustafsson är advokat vid Advokatbyrån Nywa. I Bil & Bostad förklarar hon varannan vecka juridiska ord och begrepp samt svarar på läsarnas frågor i juridik, främst om avtalsrätt och bostadsköp.

Om juridiska begrepp på bokstaven E

Exekutionstitel

Vad gör du om du eller ditt företag har en fordran på någon som inte betalar skulden? För att Kronofogden ska kunna göra något för att du ska få betalt måste du enligt 1 kap 1 § utsökningsbalken ha en exekutionstitel av något slag.

Vad är då en exekutionstitel? En dom från domstol att G ska betala dig 50 000 kr är exempel på exekutionstitel. *Utslag eller beslut* från Kronofogden om att A ska flytta från (avhysas) från en bostadslägenhet, att A har bättre rätt till en bil än B eller att B ska upphöra med att förvara skrot på en fastighet är andra exempel på exekutionstitlar. Ett *godkänt strafföreläggande* eller en godkänd ordningsbot om att betala böter är också exempel på exekutionstitlar. Vilka dokument som i Sverige är giltiga exekutionstitlar framgår av *lag eller internationella konventioner*, där det framgår vilka utländska domar eller beslut som Kronofogden kan verkställa i Sverige.

Vad gör du då om du har en exekutionstitel, till exempel en dom om att G ska betala dig 50 000 kr, men G trots dina muntliga och skriftliga uppmaningar inte frivilligt betalar dig? G kanske håller sig undan eller säger att han ska betala dig, men gör inte det trots påminnelser. Du kan då hos Kronofogden ansöka om verkställighet av domen, det vill säga. att Kronofogden ska utmäta något av G:s egendom eller lön så att du får betalt för din fordran.

Har G någon utmätningsbar egendom, till exempel en bil, kan Kronofogden utmäta bilen så att du får betalt för din fordran. Om G saknar utmätningsbar egendom meddelar Kronofogden ett beslut om att G saknar utmätningsbara tillgångar. Om du vill läsa mer om Kronofogdens verksamhet finns det mycket bra information på www.kronofogden.se.

I sammanhanget noteras ett klokt citat av William Shakespeare: *”Ord betalar ingen skuld”*.

Enkelt bolag

Ett enkelt bolag är en av de bolagsformer som finns i Sverige. Reglerna om enkla bolag finns i lag om handelsbolag och enkla bolag, HBL. Enligt 1 kap. 3 § HBL föreligger ett enkelt bolag om två eller flera har avtalat att utöva verksamhet i bolag utan att handelsbolag föreligger.

Ett enkelt bolag *bildas när minst två personer avtalar* om att samarbeta, göra eller äga något tillsammans. Vanligtvis bedrivs ingen näringsverksamhet inom det enkla bolaget. Det finns inga formella krav för hur det enkla bolaget ska bildas eller bedrivas. Avtalet kan vara skriftligt eller muntligt, men även uppstå genom bolagsmännens konkludenta handlande. Avtal genom *konkludent handlande* uppstår när avtal träffas genom ditt agerande, till exempel när du kliver på bussen har du genom konkludent handlande träffat ett transportavtal med bussbolaget.

Ni som avtalat om att samarbeta i ett enkelt bolag kallas *bolagsmän*. Du har säkert varit bolagsman i ett enkelt bolag utan att själv veta om det. Kanske har du och några vänner beslutat er för att gemensamt spara i aktier i en aktiesparklubb där ni gemensamt har köpt aktier, eller ni har spelat på V75 i ett tipsbolag eller haft ett lotteribolag. Ni har då bildat ett enkelt bolag. Ett enkelt bolag kan vara träffat för lång tid, men upplöses vanligtvis när verksamheten upphör, till exempel när ni slutar spela på V75.

Det enkla bolaget är *inte en juridisk person*. Det innebär till exempel att det enkla bolaget inte kan äga några tillgångar, ha skulder eller föra talan inför domstol. Det är i stället varje bolagsman var för sig som äger tillgångarna, innehar skulderna och så vidare i förhållande till sin andel (insats) i det enkla bolaget. Vinster och förluster från det enkla bolaget fördelas lika mellan bolagsmännen, om ni inte avtalat om annan fördelning.

Enkla bolag uppkommer när två eller fler personer bestämmer sig för att samarbeta i något visst hänseende. Om du ägnar dig åt spel, men inte åt dobbel, och är bolagsman i ett tipsbolag önskar jag dig lycka till!

Extraordinära rättsmedel

Om du varit i domstol och fått en dom som du inte är nöjd med kan du överklaga domen inom överklagandetiden, som ofta brukar vara tre veckor. En överklagan är ett *ordinärt rättsmedel* som kan användas innan domen har vunnit *laga kraft*. När en dom vunnit laga kraft innebär det att tiden för att begära ändring har gått ut.

I vissa undantagsfall kan en dom eller ett beslut omprövas trots att överklagandetiden har passerats, d.et vill säga *extraordinära rättsmedel*. Det finns tre extraordinära rättsmedel, som kallas för *resning*, *återställande av försutten tid* och *domvilla*.

Det extraordinära rättsmedlet *resning* kan till exempel beviljas om bevisning av betydelse för utgången visar sig vara falsk eller om ny viktig bevisning i målet kan presenteras.

Återställande av försutten tid är ett annat extraordinärt rättsmedel som innebär att den som har laga förfall och därför missat överklagandetiden får en ny tidsfrist. För att *laga förfall* ska föreligga måste det ha förelegat ett *betydande hinder* som du inte haft kontroll över, till exempel akut allvarlig sjukdom. Notera att självförvållat hinder inte är laga förfall.

Det extraordinära rättsmedlet *domvilla* handlar om grövre *rättegångsfel*. Rättegångsfel föreligger om något har blivit fel under själva rättegången, det kan vara att någon regel för processen har åsidosatts, till exempel att en domstol förpliktat G att betala 500 000 kr utan att G först har delgivits (fått del av) stämningsansökan med yrkandet om betalning.

Jag avslutar med ett visdomsord från Marie von Ebner-Eschenbach: *”En dom låter sig motbevisas, men aldrig en fördom”*.

AGNETA GUSTAFSSON
Advokat,
Advokatbyrån Nywa

Har du en fråga? Skriv till Agneta!

Om du har funderingar kring bostadsköp, bilköp, juridik eller avtal, skicka din fråga till Agneta på e-postadressen advokaten@nywa.nu.

Vänligen notera att alla upplysningar enbart är informativa och inte utgör legal rådgivning. Rättslig rådgivning kan endast lämnas av advokat eller jurist som erhållit handlingar och fullständig information om omständigheterna i det enskilda fallet.

Boktips

JAMIE LAGAR ITALIEN

Jamie Oliver
Bonnier Fakta

Ett av de mest populära, klassiska och älskade köken är det italienska som präglas av bra råvaror, gedigen kunskap och långa traditioner. Italien är en föregångare i att kombinera det eleganta och det robusta och på många sätt också ett föregångarland vad gäller miljöfokus, genom att man tar vara på lokalt odlade och egenproducerade råvaror där hantverket och kärleken till matens minsta beståndsdel genomsyrar måltiden.

Här presenterar kändiskocken Jamie Oliver sitt Italien genom att resa runt och fånga upp recepten från det italienska kökets grundfigurer, ”mammor” eller ”nonnor”, som delar med sig av sina recept. Detta i syfte att bevara den traditionella matlagningskonsten som han inte vill ska försvinna i tider när matlagning ska gå snabbt och vara färdigproducerad.

Detta är en gedigen kokbok på nästan 400 sidor med sallader, soppor, pasta, kött, fisk, bröd, efterrätter och mycket mer. Det tog Jamie Oliver ett och halvt år att färdigställa boken och det har också producerats en tv-serie utifrån hans upplevelser i Italien. Sin vana trogen har Jamie Oliver också tagit hjälp av dietister som har kopplat näringsinformation till alla recept.

Detta är delvis en kokbok för den matintresserade och experimentfyllda matlagaren då en del recept tar tid eller känns lite ovanliga och innehåller till exempel bläckfisk, kanin och inälvsdetaljer. Men mycket av det italienska köket passar också vardagsfamiljen då det är enkla ingredienser som behandlas varsamt och kärleksfullt, utan stress och med fokus på smaker som passar alla, som pizza och mumsig pasta.

ANNA ÖBERG
Bokrecensent

Kalender

Ett urval av veckans händelser och evenemang i Umeå.

ISHOCKEY
Onsdag 27 januari

Björklövens herrar möter Tingsryd.

A3 Arena, kl 19.

BASKET
2 & 3 mars

A3 Basket möter Alvik Basket och Visby Ladies.

Umeå Energi Arena, kl 16 båda dagar.

JAG ÄR EN ANNAN NU
Fredag 1 mars

Ann Petrén och Frida Westerdah i komisk pjäs om cancer.

Väven, kl 19.

APAN
Lördag 2 mars

Dansföreställning för hela familjen.

Norrlandsoperan, kl 13 & 15.

HOUSE OF METAL
1-2 mars

Hårdrocksfestival med bland andra Ross the Boss, At the Gates och The Haunted

Umeå Folkets hus.

TOMAS ANDERSSON WIJ
Lördag 2 mars

Konsert med Tomas Andersson Wij.

Umeå stads kyrka, kl 19.

Med reservation för eventuella ändringar eller fel